

Slakter regjeringens spådommer: – Ekstremt urealistisk

Forskere mener olje- og klimaprognosene fra regjeringen er for optimistiske. – De vanskelige valgene synliggjøres ikke.

Oseberg feltsentor i Nordsjøen. Foto: Marit Hommedal / NTB

Av [Malene Emilie Rustad](#)

Oppdatert 2. september

Det går så det suser i [oljenæringen](#).

Oljeskattepakken under pandemien skapte [et rush](#) av utbyggingsplaner.

Nå advarer Aker BP, et av Norges største oljeselskaper, om en [oljenedtur](#). Selskapet frykter en brems i industrien dersom regjeringen ikke lyser ut flere arealer til letevirksomhet.

Det er ikke første gang. Blant annet [advarte](#) Aker-grunnlegger Kjell Inge Røkke statsministeren om oljenedleggelse i 2020 før den omstridte oljeskattepakken.

Norsk produksjon av olje og gass underestimeres og produksjonsfallet utsettes stadig.

– Prognosene forteller hele tiden at fallet er nært forestående, men samtidig føres det en aktiv politikk for å utsette fallet mest mulig, sier han til E24.

Mener regjeringen tar seg friheter

I den ferske [perspektivmeldingen](#) skriver regjeringen at olje- og gassproduksjonen ventes å falle på 2030-tallet og vil falle med 64 prosent innen 2050.

I meldingen hevder regjeringen at utviklingen på sokkelen er innenfor klimamålene i Parisavtalen, som Norge har forpliktet seg til.

Forsker Ida Sognnæs ved Cicero mener at regjeringen tar seg friheter når de hevder dette.

– Scenarioene legger til grunn en ekstremt rask utfasing av kull. Det går utover fattige land og er ekstremt urealistisk. Dersom det går saktere å fase ut kull, er det mindre plass til olje. Samtidig legges det opp til at negative utslipp oppskaleres svært raskt, noe som er en usikker og risikabel strategi.

– De vanskelige valgene synliggjøres ikke, sier Sognnæs.

Ida Sognnæs

Forsker innen globale utslippstrender, scenarioanalyse og energi-økonomi-modeller ved Cicero senter for klimaforskning

Baserer seg på feil scenarioer, mener forsker

Sognnæs reagerer på flere ting i perspektivmeldingen. I tillegg til å legge opp til at andre land skal kutte egen energiproduksjon, bruker meldingen globale anslag for oljeproduksjonen.

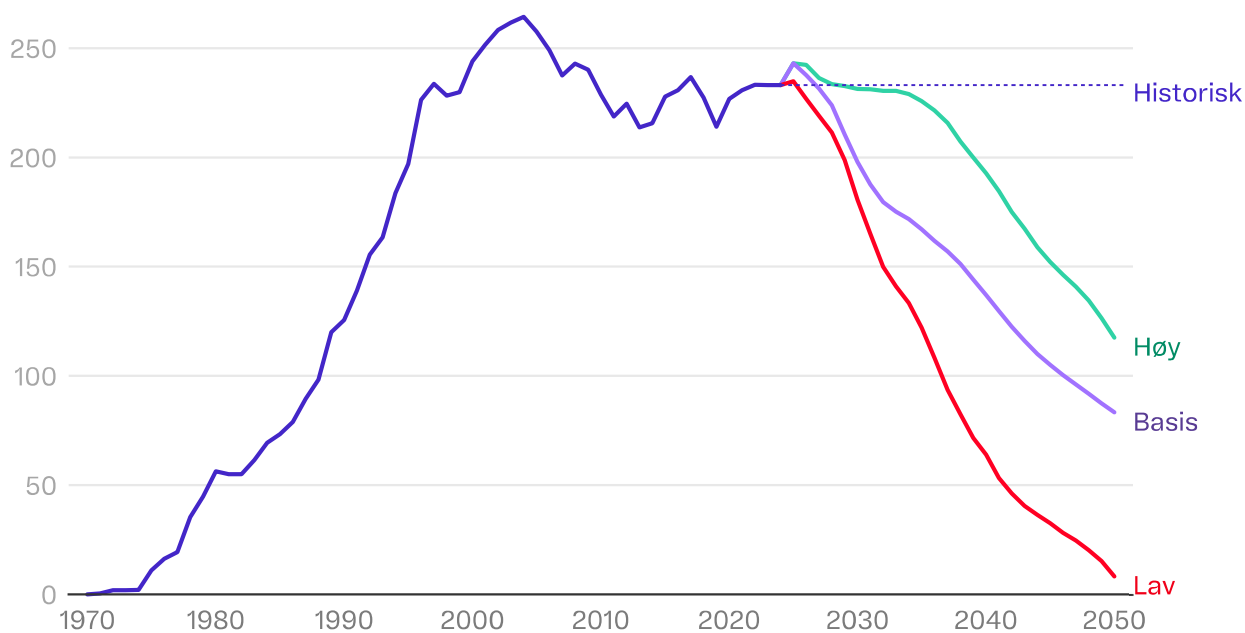
Dette er fordi fallet i oljeproduksjon er høyere i Europa og mesteparten av norsk olje og gass selges til Europa.

– Det blir feil å bruke de globale scenarioene når mesteparten av olje og gass selges til Europa, sier hun.

Cicero-forskeren mener derfor at regjeringen ikke er villig til å si høyt hva et stadig utsatt oljefall i Norge vil innebære for andre sektorer i Norge: Kuttet ikke utslippene raskt i

Tre mulighetsbilder for norsk sokkel

Olje- og gassproduksjon per år, mill. kubikkmeter

Kilde | Sokkeldirektoratet

Regjeringen legger også til grunn dobbelt så høy oljepris som det som kreves i et scenario hvor verden når null utslipp i 2050.

I perspektivmeldingen er det lagt til grunn en global oljepris på 70 dollar per fat fra 2030. I Det internasjonale energibyråets (IEA) scenario for netto nullutslipp er oljeprisen anslått til 35 dollar fatet fra 2030.

Prognosene endres fra melding til melding

Bård Lahn fra Universitetet i Oslo mener prognosene om oljefallet brukes på to ulike måter samtidig: For å argumentere for mer leting etter olje og gass, og for å samtidig vise til at sektorens klimautslipp vil gå ned av seg selv etter hvert, ettersom produksjonen på et tidspunkt vil falle.

Bård Lahn

Forsker på norsk og internasjonal olje- og klimapolitikk ved Universitetet i Oslo

Lahn var en del av sekretariatet i det regjeringsutnevnte [Klimautvalget 2050](#), som anbefalte regjeringen å ikke gi ytterligere tillatelser til leting og utvinning av olje og gass inntil en strategi for slutfasen av norsk petroleumsvirksomhet var laget.

Lahn mener at regjeringens analyser gjennom Sjøkeldirektoratets [ferske rapport](#) bruker prognoser til å argumentere for økt innsats på sokkelen, uten å diskutere hvordan det også vil medføre større klimagassutslipp, behov for mer kraft og knapphet på arbeid.

– Prognoser er usikre, og olje- og gassfunn handler delvis om flaks og uflaks. Men det er et problem at prognosene både brukes til å si at «disse problemene vil gå over» når det gjelder klimagassutslipp, arbeidskraft osv., og til å rettferdiggjøre en politikk for å øke virksomheten.

– Da får vi ikke diskutert avveiningene som politikerne burde gjøre mellom klimamål og oljevirkosomhet, eller mellom behovene til gamle og nye næringer.

Aasland avfeier kritikken

Energiminister Terje Aasland sier at det ikke er noen motsetning mellom å ha en kraftfull nasjonal klimapolitikk med høye målsettinger og å fortsette å produsere olje og gass.

– Verden og Europa vil trenge olje og gass i tiår fremover. Det er da viktig at den produseres effektivt med lave klimagassutslipp. Det gjør vi i Norge, sier han.

[Faktisk.no: Vi vet ikke om den norske oljeproduksjonen har verdens laveste utslipp →](#)

På spørsmål om hvordan norsk olje- og gassproduksjon kan være innenfor klimamål og forpliktelser, sier Aasland at bransjen er en del av EUs kvotesystem og i tillegg betaler CO₂-avgift. Han mener bransjen betaler mye og at utslippene her hjemme er lavere enn hos de fleste andre produsenter.

Energiministeren Terje Aasland (Ap). Foto: Fredrik Varfjell / NTB

Dessuten peker han på at utslippene fra olje og gass er redusert og på vei ned.

– *Er det rettferdig at Norge, som har tjent seg svært rike på olje og gass, fortsetter å produsere i flere år til mens fattigere land må kutte egen kullproduksjon i raskere fart?*

– Her lages det en falsk motsetning. Verden trenger energi, og norsk olje og gass gir langt mindre utslipp enn kull. Norsk gass kan erstatte kull i Europa, eller bidra til at Europa trenger å importere mindre gass fra resten av verden – og denne gassen kan redusere behovet for kull i resten av verden.

En oljepris på 70 dollar mener Aasland er et rimelig anslag på hva oljeprisen kan bli, og viser til at de «fleste seriøse aktørers markedsanalyser har tilsvarende anslag».

Rettelse

I den opprinnelige saken stod det at Bård Lahn satt i Klimautvalget. Det riktige er at han var en del av sekretariatet. Feilen ble rettet 10.00 02.09.

Publisert: 1. september 2024 10:27

Oppdatert: 2. september 2024 10:00

Her kan du lese mer om

[# Olje og gass](#)